

Przedmiotowy system oceniania z filozofii

**opracował
mgr Dariusz Rzepka**

I. Ogólne zasady przedmiotowego systemu oceniania z filozofii

A. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych z filozofii

1. Bieżące ocenianie postępów w nauce filozofii będzie dokonywane na podstawie:

- a. sprawdzianu;
(Sprawdzian powinien zostać zapowiedziany z dwutygodniowym wyprzedzeniem i poprzedzony powtórzeniem materiału, którego dotyczy sprawdzian. Dopuszczalne formy sprawdzianu to test, rozprawka, esej. Ta forma oceniania będzie przeprowadzona przynajmniej raz w semestrze. Uczeń ma prawo poprawić każdy sprawdzian jeden raz, przy czym nie może otrzymać oceny gorszej niż za pierwszym razem. Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisania sprawdzianu w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, przy czym, jeżeli nieobecność ta jest nieusprawiedliwiona, nauczyciel ma prawo uznać, że uczeń uchyla się od sprawdzianu i postawić mu zaocznie ocenę niedostateczną)
- b. „kartkówki”
(„Kartkówka” nie musi być zapowiedziana i może obejmować zakres materiału trzech ostatnich lekcji.)
- c. odpowiedzi ustnej;
(Odpowiedź ustna może obejmować treści trzech ostatnich lekcji, za wyjątkiem lekcji powtórzeniowej, kiedy to nauczyciel wskazuje zakres materiału, którego ma dotyczyć powtórzenie, przez co zobowiązuje uczniów do przygotowania się z tego zakresu materiału. Szczególną formą odpowiedzi ustnej może być wygłoszenie referatu na umówiony z uczniem wcześniej temat. Każdy z uczniów powinien przynajmniej raz w ciągu semestru zostać oceniony na podstawie odpowiedzi ustnej.)
- d. uczeń może być oceniony również za zadaną pracę domową; w szczególności, jeżeli przynajmniej jeden ze sprawdzianów nie będzie w formie rozprawki lub eseju, każdy z uczniów powinien zostać oceniony na podstawie eseju przygotowanego w domu;
- e. ponadto uczeń może być oceniony za aktywność na lekcjach, stosunek do przedmiotu oraz za pozalekcyjne rozwijanie zainteresowań filozoficznych, w szczególności za udział oraz osiągnięcia w olimpiadzie filozoficznej.

2. Ocenianie klasyfikacyjne z filozofii:

- a. przed zakończeniem semestru nauczyciel wystawia każdemu z uczniów ocenę semestralną na podstawie zebranych przez uczniów ocen w trakcie bieżącego oceniania. Ocena semestralna nie musi być średnią arytmetyczną wszystkich ocen – uprzywilejowane są oceny ze sprawdzianu, eseju opracowanego w domu, odpowiedzi ustnej oraz osiągnięcia w olimpiadzie filozoficznej;
- b. ocena końcowa (roczna) będzie średnią arytmetyczną ocen semestralnych za wyjątkiem sytuacji, w której uczeń będzie miał osiągnięcia w olimpiadzie filozoficznej;
- c. uczeń będzie nieklasyfikowany, jeżeli nie otrzymał przynajmniej trzech ocen cząstkowych, bądź opuścił ponad połowę zajęć z filozofii.

B. Przedmiot oceniania bieżącego z filozofii:

1. Wiedza:

- a. znajomość i rozumienie pojęć filozoficznych;
- b. znajomość i rozumienie poglądów poszczególnych filozofów i szkół filozoficznych;
- c. znajomość i rozumienie problemów poszczególnych dziedzin filozoficznych oraz ich podstawowych rozstrzygnięć.

2. Umiejętności:

- a. posługiwania się pojęciami filozoficznymi;
- b. analizowania problemów filozoficznych oraz poglądów i dokonywania ich syntezy;
- c. porównywania i zestawiania ze sobą różnych koncepcji filozoficznych;
- d. pracy z tekstem źródłowym, jego interpretacji;
- e. odnajdywania przesłanek i wyciągania konsekwencji danego rozumowania;
- f. logicznego myślenia;
- g. precyzyjnego formułowania myśli;
- h. korelowania wiedzy filozoficznej z wiedzą zdobytą na innych przedmiotach;
- i. odnoszenia zagadnień filozoficznych do rzeczywistości;
- j. opisu rzeczywistości w kategoriach filozoficznych.

3. Postawa:

- a. twórcze myślenie;
- b. zaangażowanie i aktywność na zajęciach;
- c. udział w dyskusjach i ćwiczeniach;
- d. postępy w zdobywaniu wiedzy i umiejętności;
- e. kultura i styl wypowiedzi tak ustnej, jak i pisemnej;
- f. udział w olimpiadzie filozoficznej.

C. Przygotowanie ucznia do zajęć

1. Uczeń ma obowiązek być przygotowanym do każdych zajęć.
2. Powinien prowadzić zeszyt przedmiotowy i mieć go na każdej lekcji. Pisemne prace domowe, jeżeli nauczyciel nie zdecyduje inaczej, powinny być odrabiane w zeszycie przedmiotowym.
3. Powinien być gotowym do przedstawienia nabytej wiedzy i zdobytych umiejętności w formie pisemnej lub ustnej z zakresu materiału obejmującego trzy ostatnie lekcje.
4. Uczeń może być dwa razy nieprzygotowany w ciągu semestru. Nieprzygotowanie może polegać na braku gotowości do poddania się sprawdzeniu jego bieżących osiągnięć edukacyjnych, braku odrobionej pracy domowej, braku zeszytu.
5. Fakt nieprzygotowania uczeń może zgłosić nauczycielowi tylko na początku lekcji.
6. Zgłoszenie nieprzygotowania do lekcji nie zwalnia od konieczności pisania sprawdzianu, jeżeli ten był zapowiedziany wcześniej.
7. Zabronione jest podczas sprawdzania osiągnięć edukacyjnych korzystanie z podpowiedzi i ściągawek. Sankcją za wykrytą próbę tego rodzaju nieuczciwości jest ocena niedostateczna.

II. Zakresy wymagań dla uzyskania poszczególnych ocen z filozofii.

A. Ocena „dopuszczający” - poziom wymagań koniecznych (K):

1. Uczniowie znają:
 - a. podstawowe pojęcia filozoficzne,
 - b. podstawowe tezy poszczególnych koncepcji filozoficznych,
 - c. podstawowe zagadnienia filozoficzne;
2. Uczniowie potrafią z pomocą nauczyciela:
 - a. posługiwać się pojęciami filozoficznymi,
 - b. analizować proste problemy filozoficzne,
 - c. analizować proste teksty filozoficzne,
 - d. konstruować proste rozumowania logiczne;

B. Ocena „dostateczny” - poziom wymagań podstawowych (P):

1. Uczniowie spełniają kryteria niższego (K) poziomu wymagań oraz
2. rozumieją:
 - a. podstawowe pojęcia filozoficzne,
 - b. podstawowe tezy poszczególnych koncepcji filozoficznych,
 - c. podstawowe zagadnienia filozoficzne;
3. potrafią samodzielnie, bądź z niewielkim ukierunkowaniem nauczyciela:
 - a. posługiwać się pojęciami filozoficznymi,
 - b. analizować proste problemy filozoficzne,
 - c. konfrontować ze sobą przeciwstawne stanowiska filozoficzne,
 - d. analizować i interpretować proste teksty filozoficzne,
 - e. konstruować proste rozumowania logiczne.

C. Ocena „dobry” - poziom wymagań dopełniających (D):

1. Uczniowie spełniają kryteria niższego (P) poziomu wymagań oraz
2. rozumieją:
 - a. związki problematyki filozoficznej z rzeczywistością,
 - b. powiązania poszczególnych koncepcji filozoficznych;
3. potrafią:
 - a. analizować problemy filozoficzne o średnim stopniu trudności,
 - b. analizować i interpretować teksty filozoficzne,
 - c. dokonywać syntez i uogólnień,
 - d. opisywać rzeczywistość w kategoriach filozoficznych,
 - e. powiązać problematykę filozoficzną z wiedzą z innych dziedzin;
4. dbają o styl i precyzję swoich wypowiedzi;
5. wykazują się zaangażowaniem i aktywnością na zajęciach.

D. Ocena „bardzo dobry” - poziom wymagań roszszerzających (R):

1. Uczniowie spełniają kryteria niższego (D) poziomu wymagań oraz
2. rozumieją związki filozofii w jej rozwoju historycznym z rozwojem społeczeństw, nauki i kultury;
3. potrafią:
 - a. swobodnie posługiwać się kategoriami filozoficznymi,
 - b. analizować problemy filozoficzne o wysokim stopniu trudności,

- c. samodzielnie konstruować argumenty bądź kontrargumenty względem tez i stanowisk filozoficznych,
 - d. precyzyjnie formułować myśli,
 - e. przedstawić zmiany jakie dokonywały się w rozumieniu pojęć filozoficznych,
 - f. znaleźć korelację między koncepcjami filozoficznymi a literaturą oraz innymi dziedzinami sztuki danej epoki,
 - g. zająć własne stanowisko w odniesieniu do dyskutowanych problemów i właściwie je uzasadnić;
4. wykazują się:
 - a. twórczym myśleniem,
 - b. samodzielną oceną poszczególnych tez filozoficznych i właściwie ją uzasadniają,
 - c. wysoką kulturą wypowiedzi:
 5. w pełni opanowali treści i osiągnęli cele kształcenia przewidziane programem nauczania.

E. Ocena „celujący” - poziom wymagań wykraczających (W):

1. Uczniowie spełniają kryteria niższego (R) poziomu wymagań oraz
2. samodzielnie prowadzą dociekania filozoficzne, wykraczając poza program nauczania;
3. samodzielnie sięgają do źródeł i opracowań w celu pogłębienia swego rozumienia poszczególnych zjawisk filozoficznych;
4. znają przynajmniej w zarysie systemy filozoficzne spoza naszego kręgu kulturowego;
5. formułują oryginalne wnioski;
6. biorą udział w olimpiadzie filozoficznej i mają w niej osiągnięcia;
7. uczestniczą w innych formach pozaszkolnego życia filozoficznego.

F. Ocena „niedostateczny”:

1. Uczniowie nie spełniają w sposób zadowalający kryteriów poziomu wymagań koniecznych (K) oraz
2. nie opanowali wiadomości koniecznych do kontynuowania nauki;
3. nie czynią postępów w przyswajaniu wiadomości i umiejętności przewidzianych na lekcje filozofii, w szczególności nie uzupełniają braków w wykształceniu filozoficznym;
4. są bierni na lekcjach i niesystematyczni;
5. wykazują lekceważący stosunek do lekcji filozofii.